

Juhiseid.

Noorte Kotkaste Võru Maleva staap.

Nr. 1/2 — 20. 12. 37.



Riigiraamat

№ S 3065

I Pesapojast — haukapojaks.

Saanud aastat 8 vanaks, võid astuda noorhaugaste pessa. Sinna võetakse sind vastu ja nimetatakse pesapojaks. Pesapoeg, kes vähemalt kahe kuu jooksul on tutvunud pesa eluga ja õppinud noorhauka tarkust võib sooritada haukapoja katse.

Haukapoja oskusi.

Noorhauka lubadus.

Lubadus vaja kohe pähe õppida, et võiksid jälgida, kuivõrd suudad seda täita, mida sääl nõutakse.



Noorhauka lubadus.

Mis peitub selles lubaduses?

1) Olla sõnakuulelik. Kellele? Esiteks oma vanemaile — isale ja emale. Sõnakuulelik kooli õpetajaile, samuti sõnakuulelik pere juhtidele.

2) Austada oma vanemaid. Vanemate vastu sõnakuulelik olla, on nende austamine ühtlasi. Tänuelik olla oma vanematele.

3) Armasta oma kodu. Ilusam ja mälestusrikkam koht igal inimesel on kodu. Kaunista oma kodu: istuta, hoia ja hoolitse lillede eest, puude, põõsaste ja lindude eest kodu ümbruses, puhtuse eest toas, õues ja ümbruses. Sellega näitad armastust kodu vastu — näitab kodu siis rohkem armastust sinu vastu: ta on hoopis ilusam, värskem ja rõõmsam.

4) Täita noorhauka säädusi. Säädused pole mitte teadmiseks nii palju kui täitmiseks. Säädused õpitakse pähe selleks, et need alati seisaksid mees — mis teha ja kuidas? Seadused võivad unuda, kui neist on kasvanud välja teod harjumusina. Võivad küll esineda teod säädusi teadmata, kuid sääduste teadmine tegudeta mitte, siis ei täida sa oma lubadust.

5) Igapäev kellelegi rõõmu valmistada. Kõige rohkem rõõmu võid valmistada oma vanemaile. Hää edasijõudmine ja hoolsus koolis on suureks rõõmuks neile. Mitte ükskõikse pilguga vanemad ei vaata ka sellele, kui teenid kõigjal ise ennast, kui võid isegi aidata emal puud ja vett tuppa tuua, tuld teha ja muus pisemais tõis abiks olla. Hoiad jalad puhtad tuppa tulles, ei loobi paberiraa-sukesi ega muud prügi põrandale. Kõik see on rõõmuks vanemaile ja koduseile.

Palju on sõpru väljaspool kodu, neilegi võib valmistada rõõmu, mängides ausat ja õiglast mängu nendega. Kui palju tunnevad noodki südamekesed, kellele talvel külmaga oled raputanud toiduraasukesi, kelle oled päästnud kassi käest, kellele aidanud pesa valmistada, kellel vabaduse tagasi kinkinud.

Too kõik on rõõm. Ja sina oled rõõmu sepp. Niisuguseist pisi-asjust on koostatud suur lubadus, mis alul näib raskena täita — kuid lahutada ta pisikesiks lubadusiks ja neid üksikult täites, täidad sa oma suure haukapoja lubaduse. Julgust lubajale, jõudu täitjale!

Riigilipp.

Iga noorhaugas ja noorkotkas on kohustatud hoidma ja austama meie vabaduse ja iseolemise sümbolit meie rahva riigilippu, olles valmis tema kaitseks tooma kõik, isegi oma elu.

Tähtis on, et meie riigilipp, kus tema ka vääriliselt lehvima peaks, oleks õigetes mõõtudes ja värvides. Lipu normaalsuurus on 105×165 sm, värvide järjestus ülalt alla: sinine, must ja valge.

Lehvib lipp varre tipul — tähendab see vabadust ja rõõmu, poolmasti lastuna — leina, täiesti allalastuna — allaandmist.

Lipuvarras on vähemalt 4 korda pikem lipust endast, väljaarvatud majadele ja kaunistamiseks asetatud lipud.

Talvel tõstetakse lipp hommikul kell 9 ja lastakse alla päikese loojenemisel. 1. märtsist kuni 1. oktoobrini tõstetakse lipp kell 8 hommikul ja langetatakse päikese loojaminekuga. Ööseks ei jäeta lippu iialgi vardasse.

Lipu värvide tähendus.

Sinises värvis, taevavärvis, ilmneb kindel usk eesti rahva tuleviku, kehaastades truudust, sõprust ja usaldust.

Must kõneleb leinavärvina vaevast, valust ja murest, mis on saanud osaks meie esivanemaile. Ühtlasi tähendab see maad, viljakandvat mulda ja põlluharimist, millest eestlane oma visa tööga ammutab endale eluülalpidamist.

Valge on puhtuse, süütuse, aususe ja õigluse värv, tähistades lootust meie rahva ilusale tulevikule.

Kokkuvõttena võiks öelda: sinise taeva all, musta mulla peal astub puhtasüdameline eestlane.

II Haukapojast — noorhaukaks.

Haukapoeg, kes vähemalt 5 kuud on töötanud noorhaugaste peres, võib sooritada noorhauka katse.

Tähtsus lasub just selles, et haukapoeg oleks töötanud kaasa kogu aja peres, mitte, et ta vaid on viibinud pärast haukapoja katse sooritamist teatud aja pere nimekirjas. Eriti hinnatakse selle ajajooksul tehtud tööd, muidu ei võimaldatagi järgmiste katsete sooritamist.

Noorhauka oskusi.

Tunneb kahte Eesti laulu.

I

EESTI LIPP.

<i>Kaunistagem Eesti kojad</i>	<i>Sinine on sinu taevas,</i>
<i>Kolme kodu värviga,</i>	<i>Kallis Eesti kodumaa,</i>
<i>Mille alla Eesti pojad</i>	<i>Olid kord sa ohus vaevas,</i>
<i>Ühiselt võiks koonduda,</i>	<i>Sinna üles vaata sa,</i>
<i>Ühine meil olgu püüe,</i>	<i>Must on sinu mulla pinda,</i>
<i>Ühes venna armuga.</i>	<i>Mida higis haritud,</i>
<i>Kostku võimsalt meie hüüe:</i>	<i>Must on kuub, mis Eesti rinda</i>
<i>Eesti, Eesti, ela sa!</i>	<i>Vanast juba varjanud.</i>

*Sinine ja must ja valge,
Kaunistagu Eestimaad,
Vili võrsugu siin selge,
Paisugu tal täieks pääd,
Vaprast meelest, venna armust,
Eesti kojad kõlagu.
Kostku taeva poole põrmust:
Eesti, Eesti, ela sa!*

II

NOORKOTKASTE LIPULAUL.

*Meie võitluslipp sini-must-valge
aatekõrgusse näidaku teed!
Lehvi, lehvi sa hõõguma palged,
süüta südames õilsuseleek!*

*Meie vannume lipu all vande
sulle elada, isade-maa!
Oma ülimald tunded ja ande
sulle pühendan, eestlaste maa!*

*Lipuvärvide kolmekordne sära
helgib võidukalt üle me pää.
Meile avaneb võitude värav,
julgus ületab kõrgeima mäe!*

*Kallis kodu, me ema ja isa,
teie kaitse meist väärtusi loob.
Meie jõud olgu vapraile lisaks,
kotka-lennuks me võtame hoo!*

(Viisi leiab R. Pätsi „Lemmiklaulud“ IV).

Kaks mängu.

1. Tikutoos ninal.

Võrdsed grupid (salgad) seisavad rongreas. Igal grupi juhil on ninal (nina otsas) tikutoosi kest. Märkuandel juht pöördub ja paneb tikutoosi kesta järgmise mängija ninale (nina otsa) ilma käte abita. Nii antakse kest edasi rea lõpuni. Kesta mahakukkumisel peab mängija, kes seda parajasti edasi andis, selle uuesti ninale asetama ja edasi andma. Viimane mängija reast jookseb üldjuhi juurde, kest ninal. Võidab esimesena lõpetanud rida.

2. Seale saba panek.

Seinale riputatakse kaunis suur paberist väljalõigatud sabata siga (saba pistekoht on märgitud punktjoonega). Mängijad asuvad 8—15 sammu eemal lähtejoonel, käes paberist seasaba, millest vajutisnööp läbi. Lähtejoonel sihivad mängija väljasirutatud käel seale saba õigesse kohta, siis suleb silmad ja sammub seani. Leidnud sea, pistab viimasele saba taha. Saba pistetud, avab silmad. Võidab mängija või grupp (salk), kes enam kordi sea saba õigesse kohta pandnud.

Klassiruumis võib joonistada sabata siga või eesel klassitahvlile ja mängijad joonistavad kriidiga seale saba eelmistel tingimustel.

3. Kuri seitse.

Mängijad on ringis. Üks mängija hakkab loendama ja ütleb „üks“, tema naaber ütleb „kaks“, selle naaber „kolm“ jne. Arvu „seitse“ asemel peab iga mängija ütleva „Pörr“. Nii oleks siis „seitse“ — „Pörr“. 37 — „Kolmkümmend pörr“. Arv 77 „Pörrkümmend pörr“. Samuti tuleb „Pörr“ öelda iga arvu juures, mis jagub seitsmega, näit. 14, 21, 28 jne. Jõutud sajani algab tagurpidi loendamine. Eksija langeb mängust.

III Algajast — pesakotkaks.

Et astuda noorkotkaste rühma, poiss peab olema vähemalt 12 aastane. Iga rühma astuja poiss võetakse alul ainult tutvuma noorkotkaste töö ja sihtidega ja teda nimetatakse algajaks noorkotkaks, paigutatakse algajana noorkotkaste salka.

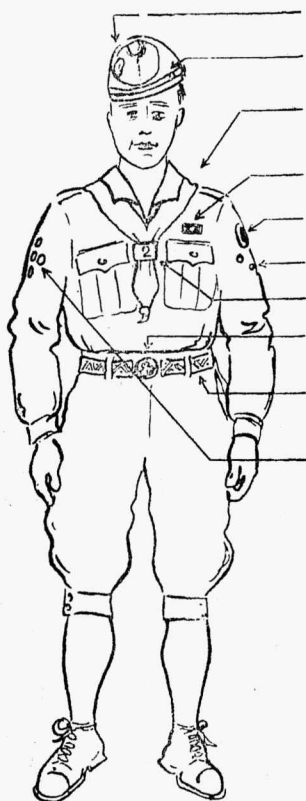
Algaja noorkotkas, kes vähemalt 3 kuud on teotsenud algajana noorkotkaste salgas ja tutvunud nende eluga võib sooritada pesakotka katse.

Pesakotka oskusi.

Noorkotkaste tervitus.

Suru parema käe väike sõrm peopesasse kõverasse ja suru põidlaotsaga ta alla. Kolm keskmist sõrme jäävad sirgeks. See ongi sõrmede hoid kõikide noorkotkaste tervituste juures. Kolm keskmist sirget sõrme tähendavad noorkotka kolme töötuspunkti — isamaa armastust, ligimese aitamist ja noorkotka seaduste pidamist. Painutades väikse sõrme põidla alla, tähendab isikliku huvide — väike sõrm — painutamist üldhuvide alla — põial.

a) Tervitus mütsita, paigal. Kui seisad, pöördu tervitava poole, võta valvel seisak ja vaata talle mehiselt otsa (toreda mehise vaate saad siis, kui tõstad veidi lõuga. Ära aga aja seejuures pead selga). Samal ajal tõsta parem käsi parema õla juurde. Sõrmed hoi a nii nagu eelpool öeldud. Peopesa hoi a väljapoole ja küünarnukk suru vastu külge. Ja hoi a käsi randmest sirge. Ära seejuures enam kummarda ega pead nooguta. Kogu aja jälgi silmadega (pööra pead, mitte keha) tervitatavat. Kui ta on möödunud, siis las e käsi järsku alla ja pööra pea otse.



Noorkotka vorm ja märgid.

võõrasse malevasse ja on sulle tundmata. Sellega näitad, et täidad korralikult oma juhtide korraldusi. Ühes sellega avaldad oma austust ja lugupidamist juhtidele, näidates, et saad aru nende suurtest kohustest ja vastutustest. Lippude möödumisel ja hümn i laulmisel võta a ati tervitusseisak.

Noorte kotkaste märk.

Noorkotka märk kujutab põhjakotkast, kelle turjal teostus Kalevi lend Eesti randa. Eestis peab leidma ka noorkotkas oma tööala, millel töötab andumusega. Kotkas on tugevuse ja jõu sümbol, ta lendab

kõrgusis, mis peab tuletama meelde kõrgeid aateid. Kotka silm on tähelepanelik ja kõikenägija — samasugune peab olema ka noorkotkas.



Jaan Anso,
Maleva päälük.

Kotka hõlmas asetseb liilia õis, mis tähendab puhtust ja korralikkust. Tema kolm haru märgivad noorkotka töötuse kolme punkti: issmaa-armastust, ligimise-aitamist ja noorkotka seaduste täitmist. Kolme haru ümbritsev side osutab noorkotka sõprusele ja ühtehoidumistungile. Liilia keskel asetsev Vabariigi vapp tunnistab, et oleme kodumaa pojad, Eesti Vabariigi kodanikud. Liilia õis kujutab kesk-aegse noole otsa, tema keskel on kompassinõel, need kahekesi kokku sümboliseerivad sirget rada ja ausat sihti, mida mööda peab käima nende kandja. Märgi all asetsev lint ühes päälkirjaga tuletab meelde märgi kandjale tema kohustust olla alati valmis. Lindi kuju ülespööratud otstega ütleb, et noorkotkas täidab oma kohustusi rõõmsa meelega ja naer-vail huulil.

Märgid.

1. Kuuluvus.

Malevasse kuuluvus märgitakse nimega, mis ömmeldud vasakul varrukal asuva organisatsiooni märgi aluse ülemisele äärelle 6 mm. kõrguste valgete tähtedega.

Peastaabi liikmeil asub samas sõna peastaap.

Malevkonda kuuluvus märgitakse samaselt nimega, mis järgneb maleva nimele, kriipsuga eraldatud.

Rühma tunnusmärgina kantakse rühma lipuvärvis kaelarätikut.

Malevkonna, maleva ja peastaabi liikmed kannavad erilist kaelarätikut tume-sinisest riidest, millele ömmeldud kolm erivärvilist 8 sm. laiust triipu. Triibud asuvad üks keskel rätiku diagonaalina ja kummagil vastasnurgal 6 sm. kaugusel nurgast. Triipude

värvid: peastaabil — tume-punane, malevastaabil — kollane ja malevkonna staabil — metallhall.

Salk märgitakse kaelarätiku rõngaga; rõngas on kogu salgal ühesugune; rõngal on salga number või nimi. Väljaspool salku olevad staapide liikmed kannavad metallist rätiku rõngast.

2. Järgud.

Staabi liikmete kaelarätik.

Noorkotkaste järkude eraldamiseks tarvitatakse 15 mm. läbimõduga ringile ömmeldud kuue-nurgelisi täppe. Täppe kantakse vasakul varukal organi-



Varuka märgi ja järgutäppide asetamine varukale (noorkotk.).



Järgutäpp

satsioonimärgi all järgmiselt: a) 1 täpp — märgist 30 mm. allpool; b) kaks täppi — märgile alla tõmmatud riivajajoone all, keskkohast 25 mm. kummalegi poole; d) kolm täppi — nagu „a“ ja „b“ kokku.

Algaja kannab noorkotka vormi ilma kaelarätikuta ja organisatsiooni märki vasakul varukal.

Pesakotkas — kannab 1 täppi, kotkapoeg — kannab 2 täppi ja noorkotkas — kannab 3 täppi.

3. Ametid.

a) Vanemad eralduvad tume-hallsinise käelindiga, mida kantakse vasakul käel pealpool küünarnukki. Lindi laius on 10 sm. Lindi keskele on õmmeldud organisatsiooni märk ja lindi äärtel 6 mm



Vanemate käelindid.

kaugusel 5 mm laiune triip järgmiselt: vanakotkal — hõbetriip ja nurgad, malevkonna vanemal — hõbetriip, maleva vanemal — kuldtriip ja peavanemal — looklev kuldtriip.

Vanakotkas ja kõikide vanemate abid kannavad eraldusel käelindil organisatsiooni märgist kummalgi pool 4 sm pikuste külgedega täisnurki, mis ääretreid laiused ja värvi. Nurgad asetuvad tip-pudega märgist eemal.

b) Päälikud kannavad eralduseks vasakust rinnataskust kõrgemal tumesinisel alusel, mis kanditakse sinkjas-hall 1 mm laiuse randiga, kuuenukujulisi metallist täppe järgmiselt: Salgapääliku abi kannab 1 väikest hõbetäppi

Salgapäälik

(18 × 25 mm alusel)

Kotka abi kannab 1 suurt hõbetäppi

Kotkas " 2 " "

Mlvk. plk. abi " 1 " "

Mlvk. päälik " 2 " "

Maleva plk. abi " 1 " kuldtäppi

Maleva päälik " 2 " "

(27 × 50 mm alusel)

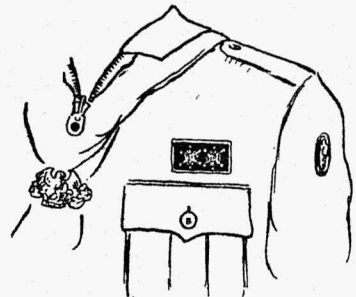
Peastaabi ül. abi kannab 2 s. kuldtäppi

Peastaabi ülem " 3 " "

d) Lippurid ja signalistid eralduvad nõõrist punutud akselpandiga, milline kinnitatud vasaku õlaku alla ja ulatub sealt kahe palmikuna vasaku rinnatasku nõõbile, kus lõpeb kahe vabalt rippuva sõlmitud tõrukujulise otsaga. Lippureil on akselpandid metall-halli ja signalistidel hall-sinist värvi.



Päälikute ametmärk.



Pääliku märkide asetus.

e) Kõigil päälikul on õigus kanda vilenööri ümbe jämeduses, milline ulatub tavalises pikkuses vasakusse rinnataskusse, järgmistes värvides: alates salgapääliku abist — tumesinine ja alates malevkonna pääliku abist kollane.

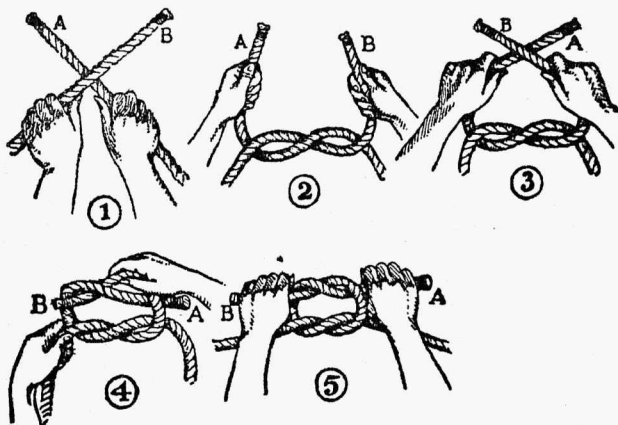
4. Eriala märgid.

Erialamärke kantakse parema käe varrukal öla ja küünarnuki vahel.

Neli sõlme.

Tegelikus elus on sõlmedel suur tähtsus, seepärast on neil ka noorkotkapraktikas tähtis seisukoht. Noorkotkas õpib sõlmi hästi tundma, teades, et neid tuleb sagedasti igasugustes olukordades, ka pimedas kasutada ning mitte harva ei juhtu õnnetusi, isegi inimelu kaotusi, valessti köidetud sõlmede pärast.

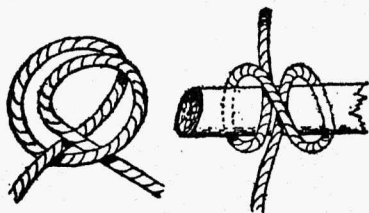
1. Kalamehe sõlm. Ta on mõnusamaid sõlmi kahe ühejämeduse nõõriotsa kokkujatkamiseks. Ta ei libise kunagi lahti.



Kalamehe sõlme köitmine.

seasõrga üksteise kõrvale), kotisuu sidumisel, paadi kinnitamisil vaiade külge, sildade ja vaatetornide ehitamisil.

(Järgneb.)



Seasõrga köitmine.

Hind 10 senti.